

TAPETUJEMY MIESZKANIE — mgr Jan Wojewski ● **GENERATORY MAŁEJ CZĘSTOTLIWOŚCI** — inż. Jerzy Brdulak ● **JAK ZOSTAĆ KRÓTKOFALOWCEM (odcinek IV)** — mgr inż. Witold Kozak ● **TRASOWANIE** — mgr inż. Hieronim Korzeniewski

TAPETUJEMY MIESZKANIE

Jedną z specjalistycznych prac budzących obecnie coraz szersze zainteresowanie wśród majsterkowiczów jest praktyczna umiejętność pokrywania tapetą, zarówno ścian we wnętrzu mieszkalnym, jak i niektórych elementów wyposażenia.

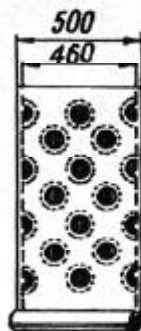
Dzięki rozwojowi produkcji różnorodnych tapet — gładkich i wytłaczanych, wodoodpornych i zmywalnych, jednobarwnych i wzorzystych, papierowych i winylowych (na podkładzie papierowym) — powstała w ostatnim czasie możliwość szerokiego wyboru i zakupu tapet stosownie do potrzeb i przeznaczenia oraz gustu nabywców. Obszerny asortyment barw, wzorów i faktur tapet przyczynia się do ich upowszechnienia wśród użytkowników mieszkań.

Przez wiele lat w naszym kraju malowano ściany w mieszkaniach farbami klejowymi, emulsyjnymi i in., bo tapety na ścianach były modne, ale... przed kilkudziesięciu laty. Od kilku zaledwie lat wykleja się ściany mieszkań tapetami w najnowocześniejszych wieżowcach stawianych metodą przemysłową. Po latach przesadnej prostoty w wykończaniu powierzchni ścian, polegającym na pokrywaniu ich powłoką farby wapiennej lub emulsyjnej w „urzędowym”, kremowym lub perłowym kolorze, które wprawdzie rozjaśniały i optycznie powiększały nasze

niewielkie pokoje, ale niestety, gładkie ściany z powłoką malarską nie dawały atmosfery ciepła, jak również nie czyniły wnętrza bardziej przytulnymi, tapety przechodzą epokę renesansu. I chyba właśnie tego rodzaju przyczyny wywołały dzisiejsze dążenie użytkowników mieszkań do podwyższenia standardu wykończenia powierzchni ścian i stopniowy nawrót do starej mody tapetowania mieszkań tapetą o bogatych wzorach dekoracyjnych oraz o przyjemnej w dotyku fakturze.

Tapety i ich zalety użytkowe

Tapetą (obiciem papierowym) w potocznym określeniu nazywamy taśmę papieru, jednostronnie drukowaną i barwioną, zwiniętą w rolkę (rys. 1). Całkowita szerokość tapety (prod. krajowej) wynosi 0,5 m, natomiast szerokość użytkowa ok. 0,46 m (ok. 0,04 m zajmują boczne marginesy, z których jeden zazwyczaj jest usuwany, a drugi wykorzystywany jako zakładka przy łączeniu arkuszy tapety (rys. 2a). Szerokość drogich tapet oraz tapet winylowych wynosi od 0,53 do 0,80 m, jest to szerokość użytkowa (bez marginesów bocznych). Arkusze tapety tego rodzaju łączy się na styk (rys. 2b). Długość papierowej tapety w rolce wynosi 10 m lub 13,5 m, natomiast tapety winylowej — 10 m.

Rys. 1.

Gramatura papieru (ciężar arkusza papieru o powierzchni 1 m² wyrażony w gramach) tapet jest różna i mieści się w granicach od 65 do 120 g/m².

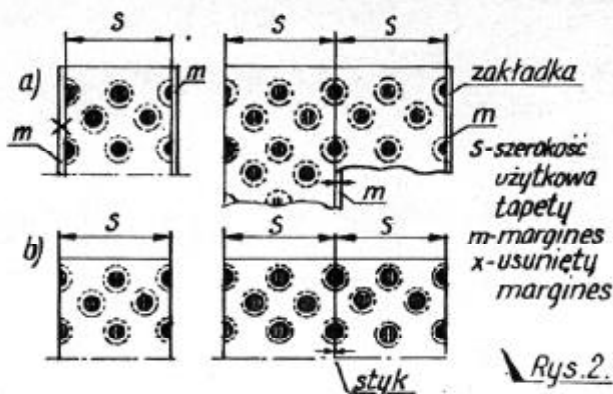
Od użytego do produkcji tapet papieru, od jego rodzaju i grubości, od barwników i stosowanej techniki wykończenia wierzchniej strony tapety — zapewniającej jej nie tylko barwność, wzorzystość i porowatość, ale również odporność na światło, ścieranie i zmywanie wodą — zależna jest przede wszystkim wartość użytkowa i estetyczna tapety, jak również i cena tego produktu.

Istnieją dwa podstawowe rodzaje tapet: tapety papierowe i tapety winylowe (z tworzyw sztucznych).

Tapety papierowe są paroprzepuszczalne, znajdują one powszechne zastosowanie w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Natomiast tapety winylowe nie mają właściwości absorpcji pary wodnej, jednakże ze względu na doskonałą odporność na zmywanie wodą, nawet z dodatkiem detergentów, znajdują zastosowanie zarówno do pokrywania ścian w pomieszczeniach pomocniczych, które najczęściej narażone są na zabrudzenie, np. w przedpokojach, kuchniach, jak również do pokrywania dolnych części ścian w formie lamperii — w kuchni, łazience itp.

Tapety papierowe przyklejone do ścian w pomieszczeniu wykazują wiele zalet eksploatacyjnych, do ważniejszych za-

Rys. 2.

leża się: poprawę cieplnych i akustycznych właściwości pomieszczeń, stosunkowo łatwe oczyszczanie ścian z kurzu, a także dokonywanie drobnych napraw uszkodzonych tapet w wieloletnim (często ok. 10 lat) okresie ich użytkowania. Tapety papierowe poprawiają wygląd estetyczny pomieszczenia oraz jego mikroklimat. W wielu krajach są one powszechnie stosowanym materiałem do pokrywania ścian. Zyskały sobie ocenę, że przewyższają pod wieloma względami powłoki malarskie.

Tapety winylowe (zmywalne) w zasadzie mają odrębną kolorystykę i wzornictwo. Najczęściej produkowane są w jasnych, pastelowych kolorach z wyłoczonymi wzorami (zazwyczaj o delikatnym rysunku ornamentacji), jak również imitujące różne materiały, jak np. rodzaje tkanin, mat (plecionek z łodyg roślin), gatunki drewna (imitujące naturalne stoje drewna), wykładzin ceramicznych, marmuru (z naśladowaniem żyłkowań) itp. Ten rodzaj tapet znajduje zastosowanie nie tylko do pokrywania ścian, ale również do wykończenia różnych powierzchni podłoży wyposażenia wnętrza, np. meblów szaf wbudowanych w ścianę itp.

Rewelację w tej grupie tapet stanowią tapety winylowe z samoprzylepną folią dekoracyjną (rys. 3), przeznaczone przede wszystkim dla amatorów samodzielnego tapetowania. Dzięki umieszczeniu na spodniej stronie tapety warstwy kleju

syntetycznego, pokrytego cienką warstwą papieru ochronnego, który jest usuwany przed samym przyklejaniem tapety do podłoża, stworzone zostały szerokie możliwości pokrywania tego rodzaju tapetą różnorodnych elementów wyposażenia wnętrz mieszkalnych oraz przedmiotów codziennego użytku. Szczególne zainteresowanie budzą (co idzie w parze ze zbytem) tapety ze wzorami imitującymi słoje różnych gatunków drewna, różne rodzaje plecionek, tkanin, trawionego szkła wzorzystego itp., ze względu na możliwość ich zastosowania w obrębie indywidualnego gospodarstwa domowego.

Dobór tapety

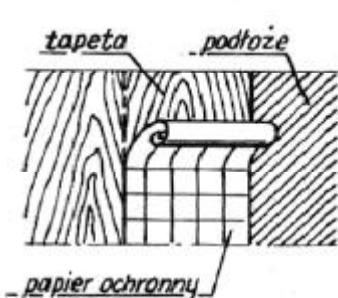
Jednym z ważnych zagadnień występujących przy projektowaniu estetycznego wyglądu wnętrza jest dobór tapety, która powinna być barwą i wzorem najwłaściwiej dostosowana do funkcji pomieszczenia, wielkości i kształtu wnętrza, rodzaju i koloru mebli, tkanin dekoracyjnych, oświetlenia naturalnego itp., a także do indywidualnych estetycznych upodobań użytkowników mieszkania.

Dobierając rodzaj, barwę, wzór i fakturę tapety należy przede wszystkim uwzględnić podstawową zasadę, że dla wszystkich elementów wyposażenia, znajdujących się we wnętrzu, tapety przykle-

jone do ścian w pomieszczeniu są tylko tłem łączącym barwy mebli, tkanin dekoracyjnych itp. w jedną kolorystyczną całość wnętrza. Od zestawu kolorów przedmiotów wyposażenia i tapety zależy wrażenie ładu, spokoju i estetyki, jak i zakłócenie wrażenia kolorystycznej harmonii we wnętrzu mieszkalnym.

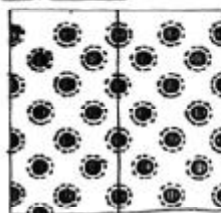
Tapety o barwie zneutralizowanej (np. w kolorze szarym), z drobnym wzorem prawie niewidocznej ornamentacji — nie narzucają dominującego tła w stosunku do mebli i innych elementów wyposażenia, wobec czego przyczyniają się do podniesienia efektu kolorystycznego, przede wszystkim wyposażenia wnętrza. Natomiast tapety o silnych tonacjach barwnych, z mocno akcentowanym zdobnictwem, wprowadzicie upiększają ściany wnętrza, ale jako tło dla mebli itp. wywierają znaczny wpływ obniżający wartości kolorystyczne i zdobnicze wyposażenia znajdującego się w pomieszczeniu.

Dobór tapety do funkcji użytkowo-praktycznej pomieszczenia i jego wyposażenia jest trudny i wymaga zastanowienia się i namysłu, szczególnie od osób nie mających doświadczenia w tym zakresie. Przy ustalaniu zestawu barw przydatne są różnego rodzaju tabelki. Ułatwiają one trafny wybór barwy tapet harmonizujących z przedmiotami wyposażenia wnętrza. W tabeli na stronach 100—101 przedstawiono zestawienia

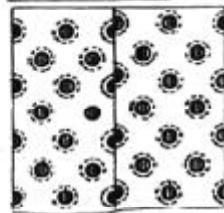

Rys. 3.

zestawienie
poprawne

niewłaściwe

Rys. 4.

Dobór rodzaju tapety do pomieszczenia

Rodzaj wnętrza	Właściwa barwa tapety	Odpowiedni wzór tapety	Barwa sufitu	Uwagi
Pokój mały	szarobiała (perłowa) jasnozielona (seledynowa) jasnoniebieska (błękitna)	drobne wytłaczane wzory	biała	Nie stosować barw ciemnych i intensywnych oraz dużych wzorów zdobniczych
Pokój niski	jaśnie (pastelowa) odcienie barw	wąskie paski w układzie pionowym	biała	—
Pokój długi i wąski	dwa odcienie barwne tapet: a) w kolorze jaśniejszym — do przyklejenia na ścianach dłuższych, b) w kolorze ciemniejszym — na ściany krótsze (oddalone od siebie)		biała	—
Pokój ogólnomieszkalny	jasnozielona (seledynowa) jasnozielona (seledynowa) szara (perłowa)		kość słoniowa	do mebli w kolorze: 1) jasnożółtym (gruszką)
	jasnożółta (rezedowa) brunatnozielona (oliwkowa)		jasnofioletowa	2) żółtym ugrowym (dąb)
	piaskowożółta (bezowy)		szarobiała (perłowa)	3) brązowym (orzech)
	szarobiała (perłowa)		biała	4) czerwonym (mahoń)
Pokój do pracy i nauki	gama kolorów szarzielonych, szaroniebieskich, rozbielonych żółtych lub brązowych	nikły wzór wytłaczany, np. imitacja tkaniny, plecionki	kremlowa	uniknąć barw żywych (jaskrawych) i wzorów o silnie akcentowanej ornamentacji
Pomieszczenie przeznaczone do snu	jasnozielona (pastelowa), perłowoszara, jasnoniebieska, jasnożółta	nikły wzór wytłaczany	biała	uniknąć barw żywych (jaskrawych)
Pokój dla dzieci	wiek do 9 lat: pomarańczowa, niektóre odcienie czerwonych od 12 lat: żółta, żółtozielona	wzór w kolorach uzupełniających (kontrastowych)	biała	
Pokój dla dziewcząt	barwy ciepłe w odcieniach pastelowych	wzór (delikatny rysunek) z motywami np. kwiatów	biała	uniknąć zbyt intensywnych zestawień kolorystycznych

Dobór rodzaju tapety do pomieszczenia

Rodzaj wnętrza	Właściwa barwa tapety	Odpowiedni wzór tapety	Barwa sufitu	Uwagi
Pokój dla chłopców	barwy zimne (niebieska, niebieskozielona itp.)	wzory o motywach geometrycznych	biała	—
Przedpokój	<p>żółta, jasnopomarańczowa, odcień kości słoniowej, szaroróżowa.</p> <p>Do jasnych mebli: niebieskozielona, czerwono-brunatna</p>	nikły wzór wytłaczany	<p>w pomieszczeniach wysokich — barwa kontrastowa ciemniejsza natomiast w niskich — jasna</p>	
Kuchnia mieszkalna	<p>do mebli białych jasnoniebieska.</p> <p>do mebli kolorowych: jasnoszara (perłowa) odcień kości słoniowej</p>	nikły wzór	<p>kremowa</p> <p>różowy</p>	
Łazienka domowa	złotozielona, lososiowoczerwona (różowa)	nikły wzór	biały	unikaj czerwieni i koloru niebieskiego

barw i wzorów tapety dla różnych pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych.

Należy pamiętać, że bardzo duże znaczenie przy doborze barw i wzoru tapety ma indywidualny smak i poczucie estetyczne i artystyczne osób dokonujących wyboru tapety.

Materiały podstawowe i pomocnicze

Spośród wielu materiałów stosowanych do tapetowania ścian do niezbędnych zaliczyć należy:

- 1) tapety ściennie w rolkach (papierowe),
- 2) papier podkładowy,
- 3) masy wygładzające,
- 4) kleje,
- 5) gruntowniki,
- 6) materiały pomocnicze.

1. Tapety papierowe (paroprzepuszczalne). W sprzedaży detalicznej dostać można: tapety zwykłe (niewodoodporne), tzw. naturkowe (nie powlekane),

tapety papierowe, tzw. powlekane (półgruntowe i gruntowe), wodoodporne oraz tapety papierowe wodoodporne wytłaczane.

Tapety zwykłe naturkowe produkują się z papieru kolorowego o gramaturze 65 g/m², na którym nadrukowany jest jedynie barwny wzór. Kolorowy papier oczywiście nie ma dostatecznej odporności na ścieranie i światło. W sprzedaży mają one najniższą cenę.

Tapety powlekane produkowane są z papieru obciowego o gramaturze 80 do 110 g/m², powleczonemu barwną zawiesiną w celu uzyskania koloru tła pod nadruk wzoru (ornamentacji), najczęściej wielokolorowego.

Tapety wodoodporne i wytłaczane wyrabia się z grubego papieru obciowego o gramaturze powyżej 120 g/m². Na wierzchnią stronę naniesiony jest nadruk wzoru, często głęboko wytłaczany. Ten rodzaj tapet jest światło- i wodoodpor-

ny, są one odporne na działanie światła i ścieranie na mokro (można je przecierać wilgotną szmatką).

Asortyment aktualnie znajdujących się w sprzedaży tapet produkcji krajowej składa się z ponad 70 wzorów, w tym ok. 20 wzorów stanowią tapety wodoodporne i wytłaczane.

Oprócz tapet papierowych i winylowych — zmywalnych, produkcji krajowej, obecnie w sprzedaży znajdują się tapety papierowe i winylowe z importu, o wysokiej jakości wykończenia powierzchni, z ornamentacją często o dużym raporcie, tj. o stałym motywie wzoru tapety, który wymaga dopasowania całości rysunku motywu z dwóch obok siebie układanych na ścianie arkuszy tapety (rys. 4).

2. Papier podkładowy (biały lub szary) przeznaczony do wyklejania ścian tapetą, produkowany jest w rolkach sze-

rokości 0,5 m. W razie braku tego rodzaju papieru można wykleić ściany gazetami. Do przyklejania papieru podkładowego (na zagruntowane podłoże) używa się kleju do tapet, np. „Celtap”, „Skrotap” i in.

3. Masy wygładzające powierzchnię podłoża składają się z drobno zmielonych surowców mineralnych z dodatkiem odpowiedniego spoiwa. Masy wygładzające używane są do wyrównywania i wygładzania powierzchni podłoża przeznaczonych do pokrycia tapetą papierową. Zależnie od rodzaju i sposobu nakładania stosuje się odpowiednią masę, m.in. szpachłówkę klejową lub olejno-emulsyjną, a także gipsowo-klejową. Do wyrównywania i naprawy uszkodzeń tynku używa się także zaprawy gipsowej.

Masa szpachlowa, szpachłówka klejowa jest stosowana do wypełniania

Z HISTORII TAPET

W historii architektury wnętrz mieszkalnych, drukowane tapety papierowe (jako materiał do pokrywania ścian) występują niedawno i najszersze ich zastosowanie przypada na przełom XIX i XX wieku. Choć pierwsza fabryka papierowych tapet powstała w połowie XVIII w. w Anglii, to jednak technologia ich produkcji stale doskonaliła się, wobec czego fabryka ta nie miała większego znaczenia na ogólne upowszechnienie się tapet. Dopiero na początku XIX wieku, wskutek zastosowania papieru w rolkach i dzięki licznym wynalazkom, m.in. maszyny do produkcji tapet, zaczął kształtować się przemysł tapet na dużą skalę.

Wzornictwem tapet zajmowali się fachowi dekoratorzy i wybitni artyści malarze, m.in. W. Morris, J. Mehoffer i inni. Sztuka zdobienia tapet była pełnym odzwierciedleniem ówczesnie panujących stylów. Najbardziej rozpowszechniły się tapety malowane w pasy i wzory kwiatowe.

Bogato zdobione, wysokiej jakości ówczesne tapety były jednak drogie i z tego względu ich zastosowanie ograniczało się przede wszystkim do pokrywania ścian reprezentacyjnych, np. w pałacach, zamkach i rezydencjach, gdzie zazwyczaj stosowano jeszcze droższe obicia jedwabne (welur, adamaszek) czy też malowane obicia płócienne. Dopiero pojawienie się tanich tapet przeciętnej jakości, w szerokim asortymencie uproszczonych

wzorów, przyczyniło się do spopularyzowania techniki tapetowania wśród szerokich rzesz społeczeństwa w wielu krajach europejskich.

W Polsce pierwsze tapety papierowe produkowane były w 1893 r. w Częstochowie przez firmę „GERKE i SKA”. Od 1911 r. firma ta produkowała również tapety olejne, używając wielobarwnej celeniarki.

W latach 1919—1925 powstała fabryka obić papierowych pod firmą: „F. Staszewski i B. Piwowarski, Jeger, Thorn” w Gnaszynie koło Częstochowy. Po likwidacji spółki w 1928 r. fabrykę prowadziła firma „Zygmant i Markowicz”. Produkcja obu fabryk była mała, ponieważ ceny tapet były wysokie.

Od 1928 r. przez cały okres przed II wojną światową istniały w Polsce 3 fabryki tapet: w Częstochowie, Gnaszynie oraz w Warszawie — fabryka obić papierowych i papieru kolorowego „J. Franaszek i Ska”.

Po wyzwoleniu (1945 r.) istniała tylko jedna fabryka tapet pn. „TAPETA” — wytwórnia obić papierowych „J. Piwowarska i Ska” w Częstochowie. W 1947 r. fabrykę przejęło państwo i w 1955 r. uruchomiło w Częstochowie i Gnaszynie przedsiębiorstwo pod wspólną nazwą „Gnaszyńskie Zakłady Wyrobów Papierowych”. Jest ono jedynym producentem obić papierowych w Polsce.

drobnych wgłębień na zagruntowanych podłożach, głównie tynkach ścian (wapiennych, wapienno-gipsowych), płytach gipsowych, ścianach drewnianych, płytach pilśniowych i innych. Szpachlówkę klejową sporządza się z kredy pławionej, kleju kostnego (tzw. stolarskiego) i pokostu. Na 1 kg szpachlówki używa się ok. 60 dag kredy pławionej, ok. 35 dag kleju kostnego i ok. 5 dag pokostu. Po dokładnym wymieszaniu, do konsystencji gęstego ciasta, szpachlówkę można nakładać na podłoże cienką warstwą (ok. 1 mm). Zużycie masy szpachlowej zależy od stanu podłoża, przeciętnie wynosi ok. 9 kg na 2-krotne wyszpachlowanie 10 m² tynku.

Szpachlówki olejno-emulsyjne do tynku są w sprzedaży detalicznej w postaci gotowej do użycia, np. w puszkach blaszanych.

Masa szpachlowa gipsowo-klejowa jest mieszaniną gipsu z domieszką kredy pławionej i 2% roztworu kleju kostnego lub kleju używanego do tapet, np. „Skrotap”, o stężeniu 1:15 (suchy klej i woda). Przed sporządzeniem masy należy gips i kredę przesiać, a składniki płynne — precedzić. Masę przygotowuje się w małej ilości, odpowiedniej do natychmiastowego zużycia. Stężała masa nie nadaje się do użytku.

Zaprawa gipsowa składa się z równych części wagowych gipsu, drobnego piasku (przesianego) i roztworu kleju „Skrotap”. Po wymieszaniu uzyskuje się masę o konsystencji gęstego ciasta. Należy przygotować małe ilości zaprawy gipsowej, przewidziane do natychmiastowego zużycia (większe uszkodzenia wypełnia się zaprawą dwukrotnie).

4. Kleje do tapet wymagają właściwego ich sporządzenia, stosownie do przeznaczenia. Odpowiednie opisy sposobów przygotowania i użycia kleju są zazwyczaj drukowane na opakowaniu.

Klej „Celtap” produkowany jest w postaci białego proszku dobrze rozpuszczalnego w wodzie. Aby uzyskać roztwór kleju, należy 1 kg proszku „Cel-

tap” wsypać do 10 l czystej wody — ciągle mieszając. Roztwór nadaje się do użycia po 4 godzinach od sporządzenia. Na pół godz. przed zastosowaniem należy roztwór rozrzedzić wodą wg potrzeby.

Klej skrobiowy „Skrotap” służy do przyklejania papieru podkładowego i tapet na osnowie papierowej (z wyjątkiem tapet winylowych — zmywalnych). Do 12 części zimnej wody wsypuje się 1 część wagową kleju „Skrotap” intensywnie mieszając. Po wymieszaniu roztwór kleju pozostawia się w spokoju przez 12—24 h. Przed przystąpieniem do wyklejania makulatury lub tapety roztwór kleju można rozcieńczyć do wymaganej konsystencji roboczej przez powolne dodawanie określonej ilości wody przy ciągłym mieszaniu. Nie można natomiast zagęszczać roztworu przez dosypywanie suchego kleju.

Klej roślinny, tzw. kłajster, sporządzany jest z żytniej mąki w sposób następujący. Do naczynia należy przesiać 2 kg żytniej (ew. pszennej) mąki, następnie zalać ją małymi porcjami zimnej wody i mieszać, aż do uzyskania masy o konsystencji gęstej śmietany. Mieszaninę precedzić przez gęste sito do wiadra, po czym całość zalać porcjami bardzo gorącej wody stale mieszając, aż do uzyskania jednolitej, zeszkolonej masy o kremowym odcieniu. W czasie dolewania wody trzeba dodać 10 g alunu rozpuszczonego w 1/4 l wody, co przeciwdziała szybkiemu kwaśnieniu i psuciu się kleju. Przygotowany dość gęsty klej należy rozcieńczyć zimną wodą do takiej konsystencji, aby można było smarować nim tapety czy też papier podkładowy. Klej powinien być zużyty w ciągu 2—3 dni.

5. Gruntowniki, czyli materiały do gruntowania podłoży, są sporządzane w postaci roztworów wodnych, np. kleju do tapet „Celtap” lub „Skrotap”, kleju kostnego (5%), kłajstru, jak również z rozcieńczonych farb emulsyjnych i innych. Dobór właściwego gruntownika

zależy zasadniczo od rodzaju podłoża oraz rodzaju i jakości technicznego wykończenia tapety używanej do pokrycia ścian wnętrza mieszkalnego.

Gruntownik „Celtap” — otrzymuje się przez rozmieszanie suchej masy preparatu z czystą i chłodną wodą w proporcji: 1 cz. preparatu, 25 cz. wody (1 kg preparatu na 25 l wody).

Gruntownik „Skrotap” — otrzymuje się w sposób podobny, jak to podano przy gruntowniku „Celtap”, z tą tylko różnicą, że roztwór uzyskuje się w proporcji 1 : 18, czyli 1 cz. „Skrotapu” i 18 części wody.

Gruntownik klejowy, tzw. lentyk, jest to zazwyczaj 5% roztwór wodny kleju kostnego lub skórniego. Produkowany jest w postaci tabliczek (plytek) lub perełek. Tabliczkę kleju pokruszoną na drobne kawałki moczy się w zimnej wodzie w proporcji: ok. 5 dag kleju na 1 l wody przez co najmniej 12 h, po czym krótko gotuje się w podwójnym naczyniu (rys. 5), na tzw. łaźni wodnej. Po zagotowaniu, rozcieńczeniu wrzącą wodą i przecedzeniu — gruntownik jest gotowy do użytku. Gruntownik ten kładzie się na gładkie podłoża (wygładzone masą szpachlową), np. na tynki wapienne, z których usunięto powłokę farby klejowej, na tynki wapienogipsowe, jak również na suche tynki z tzw. płyt gipsowo-kartonowych, na płyty pilśniowe itp.

Rys. 5

Gruntownik z rozcieńczonej farby emulsyjnej „Polinit” używany jest na podłoża z tynków gipsowych, na ścianki działowe z płyt suchego tynku, np. „Nida-Gips”, na ścianki z bloków „Promonta” itp., na których przewiduje się przyklejanie tapet, np. tapet winylowych zmywalnych (za pomocą kleju celuloidowego), jak i tapet z samoprzylepną folią dekoracyjną. Gruntownik sporządza się z płynnej farby emulsyjnej przez rozcieńczenie farby w proporcji: 1 cz. farby — 2 cz. wody. Farbę emulsyjną w opakowaniu blaszanym można zakupić w sklepach z farbami. Przeciętna wydajność — 1 l gruntownika wystarcza na pokrycie 7—10 m².

6. Materiały pomocnicze, jak kreda pławiona, gips, piasek, gaza usztywniająca — są niezbędne w pracach związanych z przygotowaniem podłoża (tynku) pod tapetę.

Kreda pławiona jest materiałem malarskim, zarówno jako główny składnik klejowej farby sufitowej, jak i składnik mas szpachlowych i zapraw sporządzanych do naprawy tynku i jego wygładzenia.

Gaza usztywniająca (cienka, rzadka tkanina), zw. merlą, służy do przylepienia na tynku ścian dla wzmocnienia w miejscach np. styków (spoin) płyt gipsowo-kartonowych, materiałów drewnopodobnych itp. Gazę usztywniającą nalepia się na podłoża roztworem kleju „Celtap”. Po wyschnięciu kleju miejsce z przyklepioną gazą pokrywa się papierem podkładowym.

Wszystkie materiały niezbędne do prac tapeciarskich należy przechowywać w odpowiednich warunkach, aby nie straciły wartości. Najlepiej zgromadzić je w szrankach drewnianych (tekturowych), pojemnikach z tworzywa sztucznego lub po prostu w słoikach, puszkach itp., na których należy nakleić kartki z określeniem zawartości.

(Dokończenie nastąpi)

Mgr Jan Wojewski